NIJZ
Nacionalni inštitut
za javno zdravje

2 ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

2.4 OBOLEVNOST

2.4.1 BOLEZNI SRCA IN OŽILJA

Kljub znatnemu upadu v zadnjih desetletjih bolezni srca in ožilja ostajajo najpogostejši vzrok smrti v Sloveniji, v letu 2015 so predstavljale 40 % vseh smrti (pri ženskah 48 %, pri moških 33 %). Od leta 2009 pri moških bolezni srca in ožilja celo niso več najpogostejši vzrok smrti, temveč so na 2. mestu, za neoplazmami.

Najpogostejši smrtni bolezni srca sta akutni miokardni infarkt (imenovan tudi srčni infarkt ali srčna kap) in srčna odpoved, medtem ko je med možganskožilnimi boleznimi največ smrti zaradi možganske kapi. Starostno standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja je v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja v Sloveniji presegala povprečje EU, vendar se je pri obeh spolih ta razlika zmanjševala in je od leta 2000 na ravni evropskega povprečja.

Bolezni srca in ožilja obsegajo vrsto bolezni, povezanih z obtočili. Najpogostejše bolezni srca so ishemična bolezen srca (vključno z akutnim miokardnim infarktom, AMI), motnje srčnega ritma, srčna odpoved (popuščanje srca) ter bolezni srčnih zaklopk. Med možganskožilnimi (cerebrovaskularnimi) boleznimi je najpogostejša možganska kap (CVI), ki je lahko posledica motenj dotoka krvi v možgane ali možganske krvavitve. Zelo pogosta bolezen srca in ožilja je tudi hipertenzija (visok krvni tlak), ki je hkrati tudi dejavnik tveganja za bolezni srca in za možganskožilne bolezni. Zmanjšanje stopnje umrljivosti za boleznimi srca in ožilja je znatno pripomoglo k podaljšanju pričakovane življenjske dobe, kar pripisujemo upadu nekaterih dejavnikov tveganja, npr. kajenja, preprečevanju akutnih dogodkov (AMI in CVI) z nadzorom vrednosti krvnega tlaka, krvnega sladkorja in krvnih maščob z zdravili ter izboljšani tehnologiji zdravljenja in ukrepanja ob akutnih dogodkih. Vendar pa možnosti za nadaljnje zmanjševanje ovira porast nekaterih drugih dejavnikov tveganja, kot sta debelost in sladkorna bolezen.

2.4.1 Graf 1: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SDR) zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu, Slovenija in EU, 1985–2014

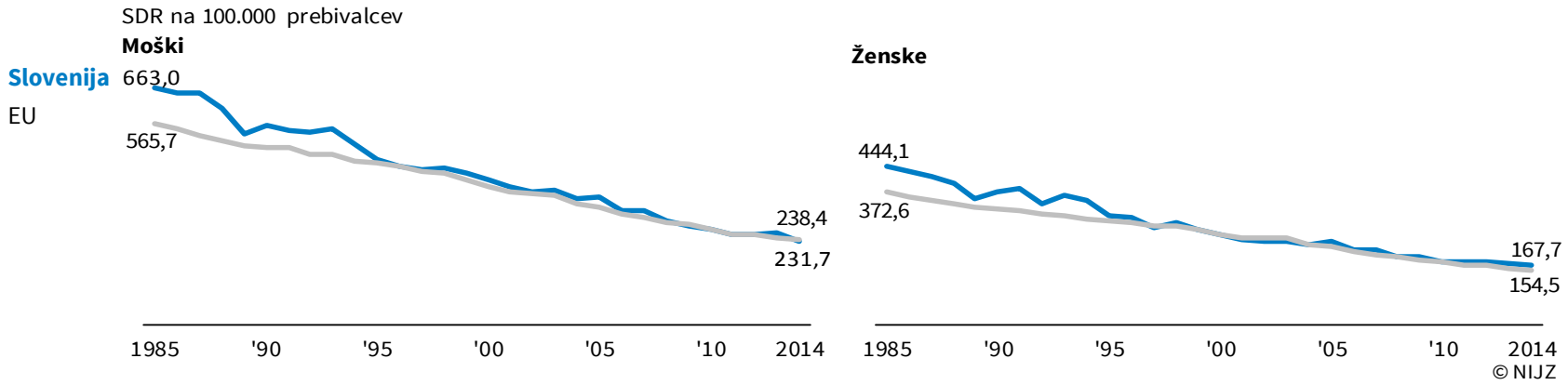

Viri: WHO http://data.euro.who.int/hfadb, 1. 12. 2016 - EU za obdobje 1985–2014, Slovenija za obdobje 1985–2010
NIJZ - Slovenija za obdobje 2011–2014

2.4.1 Tabela 1: **Umrli zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015

			Starostna skupina										
			0-34 let	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+	**SKUPAJ**
Število													
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	2	6	20	38	80	125	219	252	365	2.077	3.184
		Ž	6	1	6	11	15	37	63	121	206	4.332	4.798
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	1	3	16	27	53	71	129	135	168	550	1.153
		Ž	1	1	2	3	6	13	35	48	63	751	923
Možganskožilne bolezni	I60-I69	M	-	2	2	4	9	24	42	56	99	538	776
		Ž	2	-	3	6	7	9	15	38	75	1.034	1.189
Srčna odpoved	I50	M	-	-	-	-	-	-	2	7	15	392	416
		Ž	-	-	-	-	-	-	1	8	17	1.165	1.191
Hipertenzivna bolezen srca	I11, I13	M	-	-	1	-	-	-	3	8	8	192	212
		Ž	-	-	-	-	-	1	4	6	11	500	522
Bolezni zaklopk	I06-I 08, I33-I36, I38	M	-	-	-	-	1	5	4	13	21	132	176
		Ž	-	-	-	-	-	-	1	7	12	287	307
Na 100.000 prebivalcev starostne skupine													
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	0,5	7,3	25,9	49,1	102,7	164,8	304,1	479,8	923,7	3.331,5	311,4
		Ž	1,6	1,3	8,4	14,9	19,8	49,8	87,6	211,2	422,1	3.799,7	461,1
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	0,2	3,6	20,7	34,9	68,0	93,6	179,1	257,0	425,2	882,2	112,8
		Ž	0,3	-	2,8	4,1	7,9	17,5	48,7	83,8	129,1	658,7	88,7
Možganskožilne bolezni	I60-I69	M	-	2,4	-	5,2	11,5	31,6	58,3	106,6	250,6	862,9	75,9
		Ž	0,5	-	-	8,1	9,2	12,1	20,9	66,3	153,7	906,9	114,3
Srčna odpoved	I50	M	-	-	-	-	-	-	2,8	13,3	38,0	628,8	40,7
		Ž	-	-	-	-	-	-	1,4	14,0	34,8	1.021,8	114,5
Hipertenzivna bolezen srca	I11, I13	M	-	-	1,3	-	-	-	4,2	15,2	20,2	308,0	20,7
		Ž	-	-	-	-	-	1,3	5,6	10,5	22,5	438,6	50,2
Bolezni zaklopk	I06-I 08, I33-I36, I38	M	-	-	-	-	-	6,6	5,6	24,7	53,1	211,7	17,2
		Ž	-	-	-	-	-	-	1,4	12,2	24,6	251,7	29,5

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM 2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

Za boleznimi srca in ožilja je v letu 2015 umrlo več žensk kot moških, pri obeh spolih pa največ oseb v starostni skupini 75 let in več. Pri moških so bile vzrok predvsem ishemične bolezni srca, medtem ko so bile pri ženskah pogosteje vzrok srčna odpoved in možganskožilne (cerebrovaskularne) bolezni.

V starostnih skupinah do 74 let je za vsemi boleznimi srca in ožilja umrlo več moških. AMI in CVI sta pomembna vzroka prezgodne umrljivosti (pred 65. letom starosti), ki ju je mogoče preprečiti.

2.4.1 Graf 2: **Hospitalizacije ter obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu, Slovenija 2006–2015

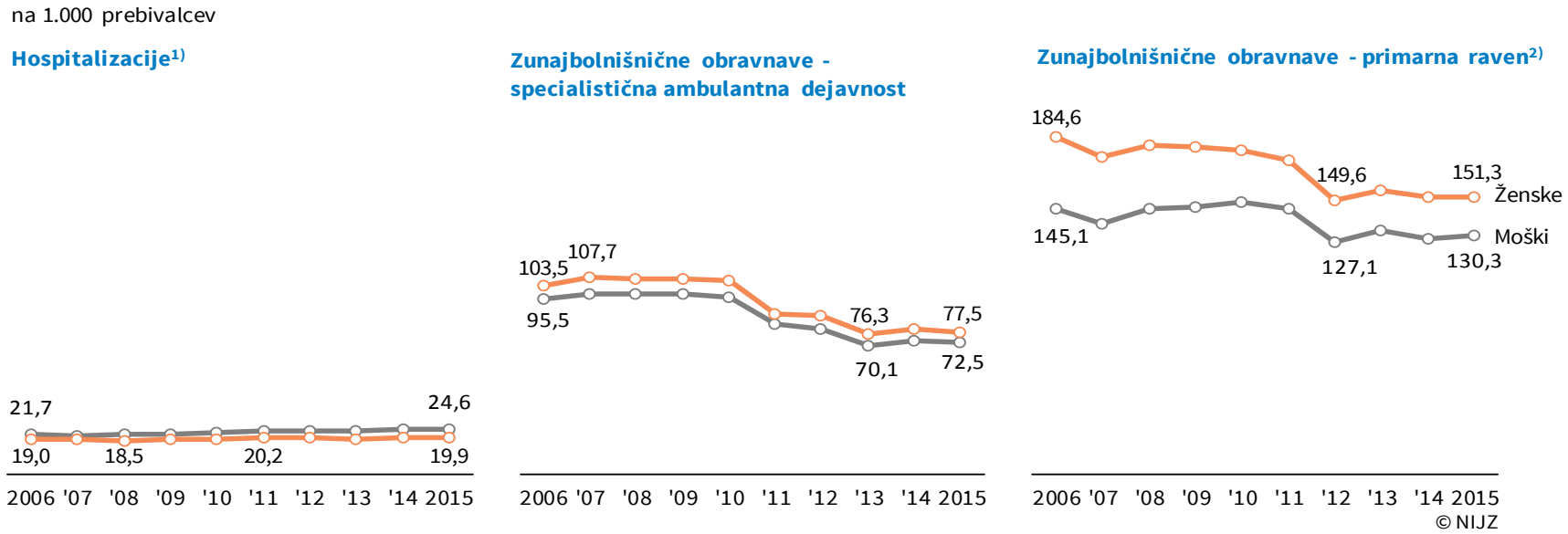

1) Brez tujcev.
2) Ne vključuje patronažne dejavnosti.

Viri:
Zbirka bolnišničnih obravnav (epizod hospitalizacij, agregiranih po diagnozah) zaradi vseh vzrokov
Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

Najpogostejši vzroki hospitalizacij zaradi bolezni srca in ožilja so ishemične bolezni srca, motnje srčnega ritma, srčna odpoved, možganskožilne bolezni in ateroskleroza, medtem ko so najpogostejši razlogi za ambulantni obisk tako v specialistični zunajbolnišnični obravnavi kot na primarni ravni hipertenzivne bolezni, bolezni perifernih žil, motnje srčnega ritma, ishemične bolezni srca in odpoved srca.

2.4.1 Tabela 2: **Hospitalizacije zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015

			Starostna skupina										
			0-34 let	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+	**SKUPAJ**
Število[1)]													
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	962	382	564	925	1.587	2.491	3.618	3.404	3.734	7.766	25.433
		Ž	744	284	339	623	879	1.185	1.686	2.085	2.474	10.526	20.825
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	31	61	151	323	582	882	1.158	1.013	1.044	1.646	6.891
		Ž	8	12	23	116	176	255	394	533	534	1.445	3.496
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	189	50	86	113	231	329	499	505	594	1.233	3.829
		Ž	180	30	38	47	116	161	242	314	441	1.482	3.051
Srčna odpoved	I50	M	19	15	13	50	65	131	243	336	426	1.599	2.897
		Ž	3	5	12	8	33	51	121	152	280	2.661	3.326
Možganskožilne bolezni	I60-I69	M	47	26	50	75	128	252	397	384	449	986	2.794
		Ž	41	20	31	63	81	119	174	248	315	1.628	2.720
Ateroskleroza	I70	M	1	8	8	34	114	265	433	411	424	752	2.450
		Ž	2	3	2	20	40	71	126	168	164	887	1.483
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine[2)]													
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	2,3	4,4	7,2	11,8	20,1	32,4	49,8	64,4	93,7	123,9	24,6
		Ž	1,9	3,7	4,7	8,3	11,4	15,8	23,2	36,1	50,6	91,9	19,9
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	0,1	0,7	1,9	4,1	7,3	11,5	16,0	19,2	26,2	26,2	6,7
		Ž	0,0	0,1	0,3	1,5	2,3	3,4	5,4	9,3	10,9	12,6	3,3
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	0,5	0,6	1,1	1,4	3,0	4,3	6,9	9,5	14,9	19,6	3,7
		Ž	0,5	0,4	0,5	0,6	1,5	2,1	3,4	5,5	9,0	13,0	2,9
Srčna odpoved	I50	M	0,0	0,2	0,2	0,6	0,8	1,7	3,3	6,3	10,7	25,6	2,8
		Ž	0,0	0,1	0,2	0,1	0,4	0,7	1,6	2,6	5,7	23,3	3,2
Možganskožilne bolezni	I60-I69	M	0,1	0,3	0,6	0,9	1,6	3,3	5,5	7,3	11,2	15,7	2,7
		Ž	0,1	0,3	0,4	0,8	1,0	1,5	2,4	4,2	6,4	14,2	2,6
Ateroskleroza	I70	M	0,0	0,1	0,1	0,4	1,5	3,5	5,9	7,7	10,7	12,0	2,4
		Ž	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	1,0	1,8	2,9	3,4	7,7	1,4

[1)] Vključno s tujci.
[2)] Brez tujcev.

Viri: Zbirka bolnišničnih obravnav (epizod hospitalizacij, agregiranih po diagnozah) zaradi vseh vzrokov

2.4.1 Tabela 3: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja v specialističnih ambulantni dejavnosti** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015

			Starostna skupina						
			0-29 let	30-39	40-49	50-59	60-64	65+	**SKUPAJ**
Število									
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	2.954	3.491	6.256	12.872	9.841	38.716	74.130
		Ž	2.661	4.243	6.550	11.592	7.800	47.772	80.618
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	551	674	1.558	3.225	2.489	7.423	15.920
		Ž	288	405	1.228	3.139	2.397	11.906	19.363
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	202	487	823	1.983	1.470	5.043	10.008
		Ž	350	1.287	1.798	2.905	1.657	7.685	15.682
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	365	378	648	1.568	1.387	7.094	11.440
		Ž	414	434	596	991	850	8.520	11.805
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	49	152	699	2.025	1.454	5.299	9.678
		Ž	29	71	297	879	758	4.012	6.046
Srčna odpoved	I50	M	11	18	53	255	356	3.688	4.381
		Ž	6	8	32	120	145	4.435	4.746
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine									
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	9,0	21,8	40,4	83,7	136,6	250,8	72,5
		Ž	8,6	29,2	45,2	77,3	108,4	217,0	77,5
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	1,7	4,2	10,1	21,0	34,6	48,1	15,6
		Ž	0,9	2,8	8,5	20,9	33,3	54,1	18,6
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	0,6	3,0	5,3	12,9	20,4	32,7	9,8
		Ž	1,1	8,9	12,4	19,4	23,0	34,9	15,1
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	1,1	2,4	4,2	10,2	19,3	46,0	11,2
		Ž	1,3	3,0	4,1	6,6	11,8	38,7	11,3
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	0,1	1,0	4,5	13,2	20,2	34,3	9,5
		Ž	0,1	0,5	2,0	5,9	10,5	18,2	5,8
Srčna odpoved	I50	M	0,0	0,1	0,3	1,7	4,9	23,9	4,3
		Ž	0,0	0,1	0,2	0,8	2,0	20,1	4,6

Viri: Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

2.4.1 Tabela 4: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni[1] zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015

			Starostna skupina						
			0-29 let	30-39	40-49	50-59	60-64	65+	**SKUPAJ**
Število									
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	3.664	5.876	12.636	27.179	19.581	64.252	133.188
		Ž	3.581	5.800	11.534	23.455	17.489	95.583	157.442
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	1.076	2.670	7.738	17.752	12.284	31.888	73.408
		Ž	450	1.391	5.675	15.140	11.965	51.221	85.842
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	245	630	1.106	2.111	1.582	5.811	11.485
		Ž	542	1.594	2.388	3.376	2.061	11.412	21.373
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	362	346	689	1.550	1.388	7.738	12.073
		Ž	426	480	670	1.058	919	10.377	13.930
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	42	186	790	2.242	1.689	5.367	10.316
		Ž	41	69	286	844	730	4.581	6.551
Srčna odpoved	I50	M	7	21	61	287	400	4.681	5.457
		Ž	3	7	34	109	178	7.135	7.466
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine									
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	11,2	36,8	81,7	176,7	271,9	416,2	130,3
		Ž	11,6	39,9	79,6	156,3	243,1	434,3	151,3
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	3,3	16,7	50,0	115,4	170,5	206,5	71,8
		Ž	1,5	9,6	39,1	100,9	166,3	232,7	82,5
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	0,7	3,9	7,1	13,7	22,0	37,6	11,2
		Ž	1,8	11,0	16,5	22,5	28,7	51,8	20,5
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	1,1	2,2	4,5	10,1	19,3	50,1	11,8
		Ž	1,4	3,3	4,6	7,1	12,8	47,1	13,4
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	0,1	1,2	5,1	14,6	23,4	34,8	10,1
		Ž	0,1	0,5	2,0	5,6	10,1	20,8	6,3
Srčna odpoved	I50	M	0,0	0,1	0,4	1,9	5,6	30,3	5,3
		Ž	0,0	0,0	0,2	0,7	2,5	32,4	7,2

[1] Ne vključuje patronažne dejavnosti.
Viri: Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

2.4.1 Tabela 5: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1)],** po spolu, starosti, izobrazbi in indeksu telesne mase, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012

%

	Zvišan krvni tlak				Zvišan holesterol				Prebolela srčna kap			
	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012
Spol												
Moški	19,7	24,4	23,8	24,9	-	23,7	22,2	24,4	2,2	2,7	1,7	2,2
Ženske	17,1	19,7	17,6	18,1	-	18,3	18,3	20,2	0,5	1,0	0,7	0,9
SKUPAJ	**18,4**	**22,0**	**20,8**	**21,5**	**-**	**21,0**	**20,3**	**22,3**	**1,4**	**1,9**	**1,2**	**1,6**
Starostna skupina												
25-39 let	5,9	7,1	6,1	7,1	-	7,1	6,2	7,5	0,1	0,5	0,0	0,2
40-54	21,4	25,1	22,9	21,8	-	26,0	24,6	26,3	1,7	2,0	1,1	1,4
55-64	39,0	45,9	43,7	44,0	-	38,9	38,1	39,4	3,5	4,4	3,6	4,1
Izobrazba												
Osnovna šola ali manj	29,0	32,5	31,9	33,8	-	26,6	25,1	26,1	1,8	2,4	2,9	3,2
Poklicna šola	18,6	26,9	26,0	27,9	-	22,4	24,6	25,1	1,7	3,0	1,2	2,5
Srednja šola	14,6	16,4	17,3	20,8	-	18,5	18,3	22,4	0,8	1,2	0,9	1,2
Višja šola ali več	11,9	13,5	12,6	13,5	-	17,7	15,5	18,7	0,8	0,7	0,6	0,7
ITM												
18,5-24,9	7,6	9,8	9,3	9,9	-	12,6	13,2	14,1	0,5	1,0	0,6	0,8
25-29,9	21,9	27,2	23,9	24,9	-	26,9	24,6	27,4	1,8	2,2	1,6	1,7
30 ali več	41,0	44,4	42,7	43,7	-	30,8	28,7	32,7	2,5	3,3	2,0	3,6

Se nadaljuje na naslednji strani.

Nadaljevanje s prejšnje strani.

%

	Srčno popuščanje				Možganska kap			
	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012
Spol								
Moški	3,0	4,3	3,0	2,7	1,2	1,7	1,1	1,5
Ženske	2,4	2,7	1,7	1,9	0,6	0,9	0,6	1,3
SKUPAJ	**2,7**	**3,5**	**2,3**	**2,3**	**0,9**	**1,3**	**0,9**	**1,4**
Starostna skupina								
25-39	0,6	1,4	0,4	0,6	0,2	0,7	0,1	0,4
40-54	2,7	3,2	2,1	2,0	0,9	1,0	0,9	1,5
55-64	7,3	8,5	6,3	5,5	2,4	3,1	2,2	2,8
Izobrazba								
Osnovna šola ali manj	5,6	6,0	5,0	5,6	1,6	1,7	2,5	2,0
Poklicna šola	2,4	4,9	2,4	3,0	1,1	2,1	0,7	2,3
Srednja šola	1,7	1,9	1,8	1,8	0,4	0,8	0,6	1,3
Višja šola ali več	1,2	1,7	1,1	1,0	0,4	0,6	0,4	0,7
ITM								
18,5-24,9	1,7	1,9	1,0	1,4	0,7	1,1	0,5	1,0
25-29,9	2,9	4,0	2,7	2,5	0,9	1,2	0,9	1,6
30 ali več	5,1	6,7	5,0	4,5	1,1	2,2	1,7	2,1

[1] Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).
Viri: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

O ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja pogosteje poročajo moški kot ženske, starejši, tisti z nižjo stopnjo izobrazbe in osebe z višjim indeksom telesne mase.

2.4.1 Graf 3: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1]),** po spolu, Slovenija, 2001, 2012

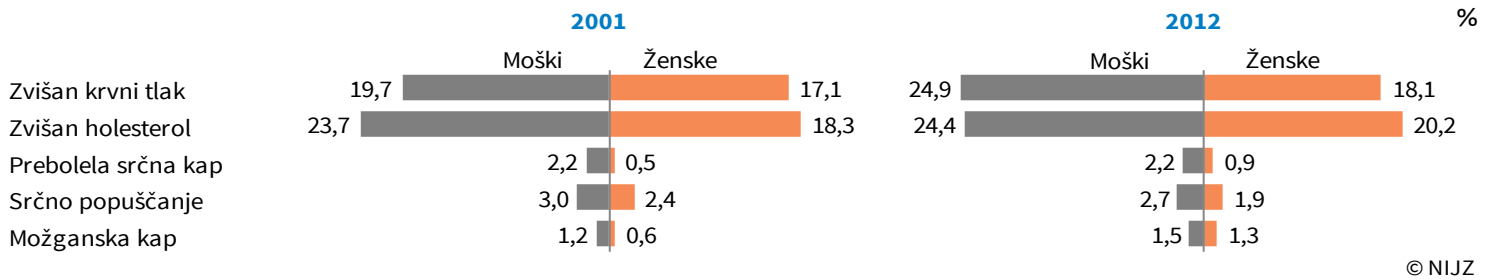

[1]) Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).
[2]) Podatek za leto 2004, in ne za 2001.

Viri: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

Moški pogosteje poročajo o prisotnosti dejavnikov tveganja in boleznih srca in ožilja. Pri obeh spolih je poročana prisotnost omenjenih dejavnikov in bolezni večja v letu 2012 kot v letu 2001, razen pri srčnem popuščanju.

2.4.1 Graf 4: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1]),** glede na ITM, Slovenija, 2012

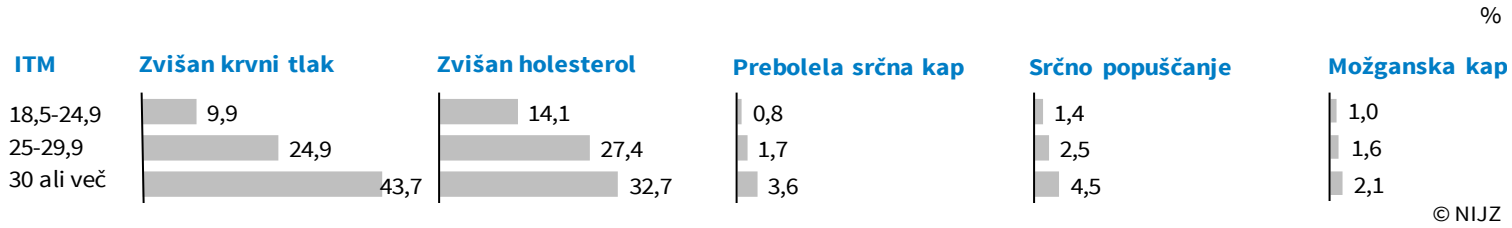

[1]) Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).
Viri: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

Tveganje za zvišan krvni tlak, zvišan holesterol, srčno kap, srčno popuščanje in možgansko kap je večje pri osebah z višjim indeksom telesne mase.

2.4.1 Tabela 6: **Anketiranci (25–64 let), ki so v zadnjem tednu vzeli zdravilo za znižanje krvnega tlaka in ali zdravilo za znižanje holesterola v krvi,** po spolu, starosti in izobrazbi, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012

	V zadnjem tednu vzeli ...							%
	zdravilo za znižanje krvnega tlaka				zdravilo za znižanje holesterola v krvi			
	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012
Spol								
Moški	13,5	15,3	17,3	17,4	6,5	8,1	8,6	9,2
Ženske	13,6	14,3	14,6	14,2	4,8	5,4	5,8	6,1
SKUPAJ	**13,5**	**14,8**	**16,0**	**15,9**	**5,7**	**6,8**	**7,3**	**7,7**
Starostna skupina								
25-39 let	2,0	2,3	2,4	2,0	0,4	1,1	0,8	0,6
40-54	15,4	15,9	15,9	14,1	6,3	7,1	6,5	6,1
55-64	34,4	37,8	41,0	40,6	15,5	17,7	20,7	21,3
Izobrazba								
Osnovna šola ali manj	22,7	24,3	27,1	29,1	9,7	11,5	12,0	13,4
Poklicna šola	12,7	17,0	20,0	22,2	4,5	7,8	9,1	10,0
Srednja šola	10,1	10,3	12,9	14,4	4,3	4,5	6,1	7,4
Višja šola ali več	9,2	8,4	8,8	8,4	4,7	4,2	4,0	4,1
ITM								
18,5-24,9	5,5	5,9	6,2	6,3	2,5	3,0	3,5	3,3
25-29,9	15,8	17,8	18,8	18,2	7,5	9,1	9,0	8,5
30 ali več	31,2	33,4	34,3	35,1	9,8	12,0	12,8	16,4

Viri: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

2.4.1 Graf 5: **Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ** zaradi bolezni srca in ožilja po spolu, Slovenija, 2006–2015

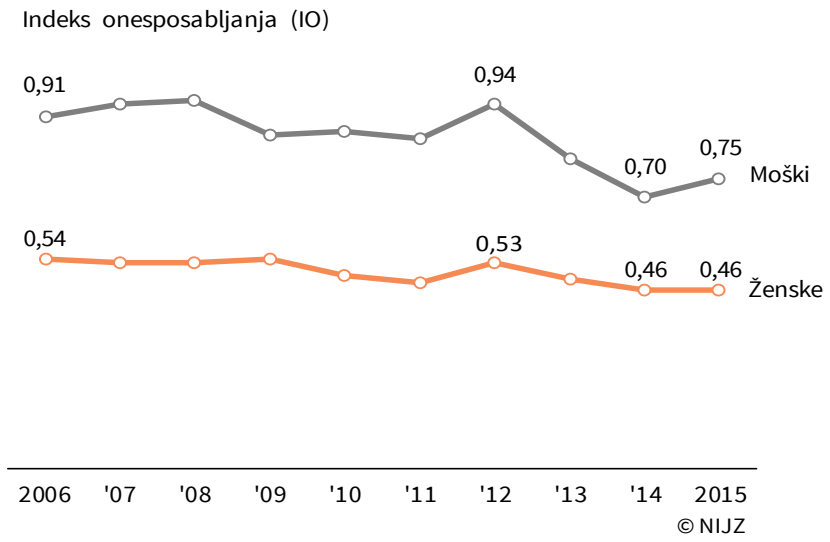

Viri: IVZ3 – Evidenca začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in drugih vzrokov (BS)

2.4.1 Tabela 7: **Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ** zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015

Indeks onesposabljanja (IO)

Starostna skupina	Moški	Ženske	SKUPAJ
0-19 let	0,01		0,01
20-44	0,22	0,23	0,23
45-64	1,52	0,77	1,18
65+	1,75	1,81	1,76
SKUPAJ	**0,75**	**0,46**	**0,62**

© NIJZ

Vir: IVZ3 – Evidenca začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in drugih vzrokov (BS)

Bolezni srca in ožilja so pogosteje vzrok nezmožnosti za delo pri moških kot pri ženskah. Pri obeh spolih pogostost izrazito narašča s starostjo. Od leta 2004 do 2014 se je pogostnost odsotnosti z dela zaradi bolezni srca in ožilja pri moških izrazito zmanjševala, v letu 2015 pa opažamo ponoven porast. Pri ženskah je v enakem obdobju prisoten manj izrazit upad, ki se je v letu 2015 ustavil.

REGIONALNE PRIMERJAVE

2.4.1 Graf 6: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SDR) zaradi bolezni srca in ožilja** po statističnih regijah, Slovenija, 2006–2015

SDR na 100.000 prebivalcev

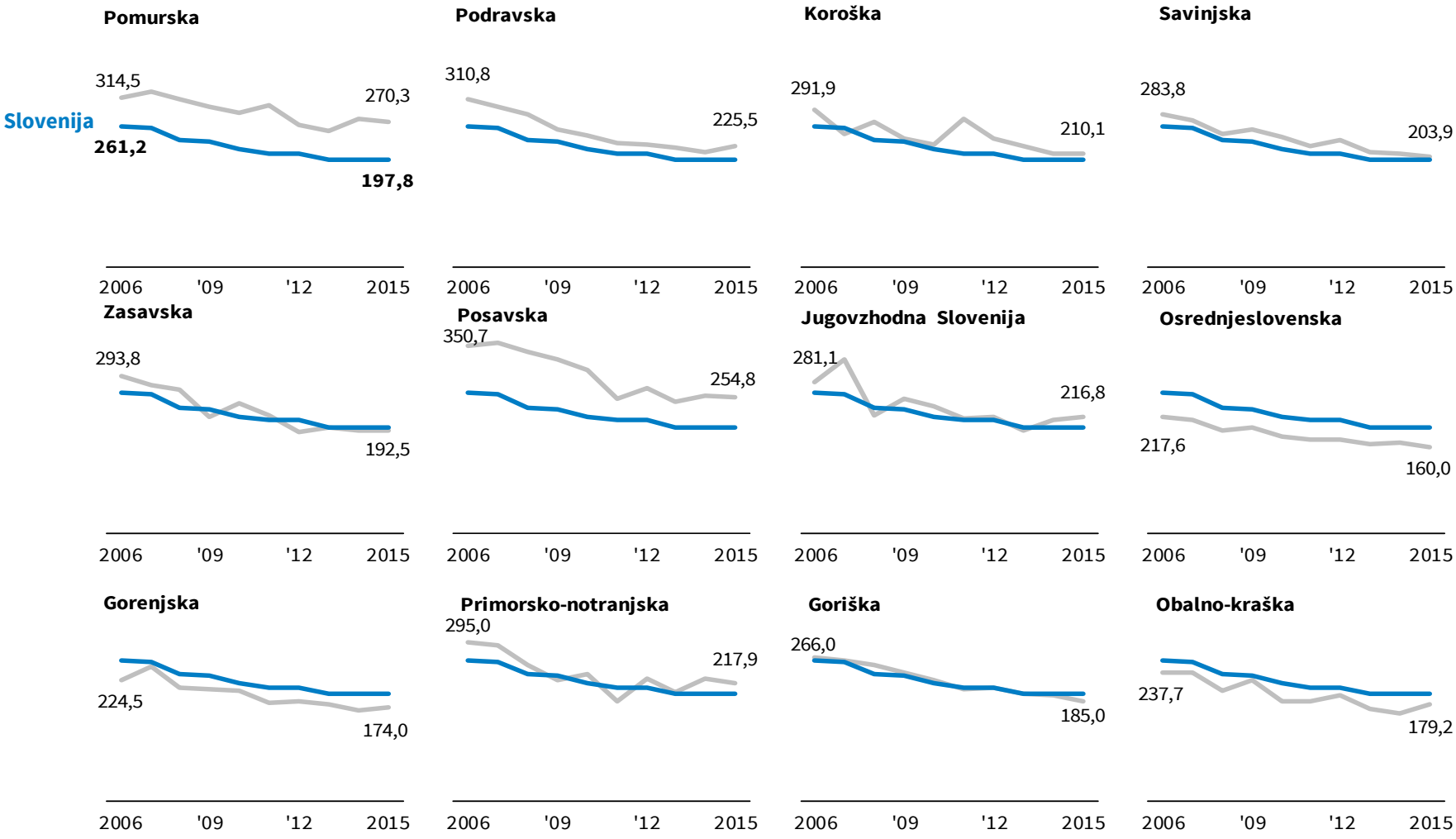

© NIJZ

Vir: Obrazec Prijava smrti (DEM 2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

2.4.1 Graf 7: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SDR) zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015

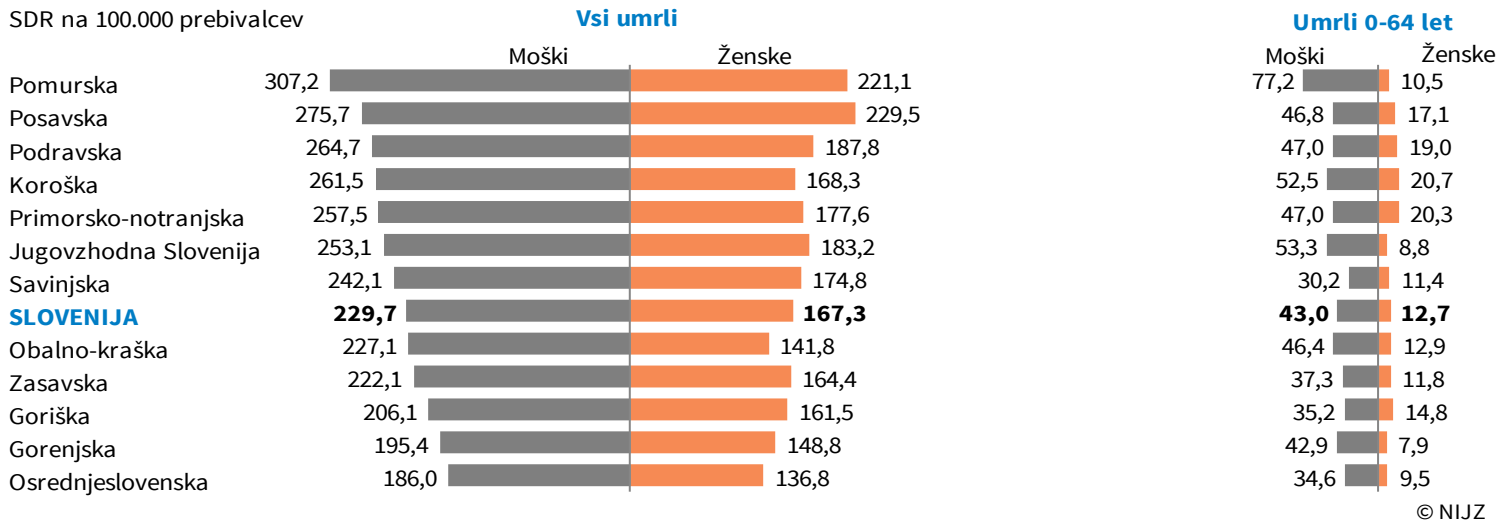

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM 2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

V vseh slovenskih regijah moški umirajo za boleznimi srca in ožilja več kot ženske. V starostni skupini 0–64 let je ta razlika še bolj izrazita. Starostno standardizirana stopnja umrljivosti za boleznimi srca in ožilja je najvišja v pomurski in posavski regiji, medtem ko je starostno standardizirana stopnja prezgodnje umrljivosti (pred 65. letom) pri moških najvišja v pomurski regiji in jugovzhodni Sloveniji, medtem ko je pri ženskah najvišja v koroški in primorsko-notranjski regiji. Starostno standardizirana stopnja umrljivosti je najnižja v osrednjeslovenski in gorenjski regiji, medtem ko je starostno standardizirana stopnja prezgodnje umrljivosti najnižja v savinjski in osrednjeslovenski regiji.

2.4.1 Tabela 8: **Umrli zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015

			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število															
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	243	572	124	385	84	149	228	653	279	100	185	182	3.184
		Ž	396	845	146	563	135	249	348	974	424	147	336	235	4.798
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	77	205	55	130	32	44	96	249	103	34	69	59	1.153
		Ž	55	166	41	110	23	40	74	198	71	37	69	39	923
Možganskožilne bolezni	I60-I69	M	79	138	24	106	23	44	52	147	64	29	33	37	776
		Ž	112	195	33	138	44	68	80	239	114	24	72	70	1.189
Srčna odpoved	I50	M	38	77	16	53	7	26	20	65	31	16	33	34	416
		Ž	115	222	29	128	24	65	77	212	111	36	125	47	1.191
Hipertenzivna bolezen srca	I11, I13	M	9	38	10	23	5	14	12	55	17	8	12	9	212
		Ž	35	88	12	54	6	38	41	136	36	17	27	32	522
Bolezni zaklopk	I06-I08,	M	7	24	6	24	4	7	18	40	18	2	13	13	176
	I33-I36, I38	Ž	14	32	10	37	16	18	26	68	27	14	19	26	307
Na 100.000 prebivalcev starostne skupine															
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	424,2	357,1	346,8	302,8	296,4	391,3	317,8	249,7	276,3	376,5	313,0	325,3	311,4
		Ž	669,5	520,4	411,7	442,9	461,9	661,3	492,8	355,6	411,8	565,5	568,6	412,3	461,1
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	134,4	128,0	153,8	102,3	112,9	115,6	133,8	95,2	102,0	128,0	116,7	105,5	112,8
		Ž	93,0	102,2	115,6	86,5	78,7	106,2	104,8	72,3	69,0	142,3	116,8	68,4	88,7
Možganskožilne bolezni	I60-I69	M	137,9	86,2	67,1	83,4	81,2	115,6	72,5	56,2	63,4	109,2	55,8	66,1	75,9
		Ž	189,3	120,1	93,1	108,6	150,5	180,6	113,3	87,3	110,7	92,3	121,8	122,8	114,3
Srčna odpoved	I50	M	66,3	48,1	44,7	41,7	24,7	68,3	27,9	24,9	30,7	60,2	55,8	60,8	40,7
		Ž	194,4	136,7	81,8	100,7	82,1	172,6	109,0	77,4	107,8	138,5	211,5	82,5	114,5
Hipertenzivna bolezen srca	I11, I13	M	15,7	23,7	28,0	18,1	17,6	36,8	16,7	21,0	16,8	30,1	20,3	16,1	20,7
		Ž	59,2	54,2	33,8	42,5	20,5	100,9	58,1	49,7	35,0	65,4	45,7	56,1	50,2
Bolezni zaklopk	I06-I08,	M	12,2	15,0	16,8	18,9	14,1	18,4	25,1	15,3	17,8	7,5	22,0	23,2	17,2
	I33-I36, I38	Ž	23,7	19,7	28,2	29,1	54,7	47,8	36,8	24,8	26,2	53,9	32,2	45,6	29,5

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM 2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

2.4.1 Tabela 9: **Hospitalizacije zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015

			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA	Tujina
Število[1)]																
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	1.815	3.621	1.022	3.160	724	1.189	1.823	5.393	2.385	679	1.814	1.550	25.175	258
		Ž	1.601	3.034	764	2.486	656	1.042	1.398	4.450	2.109	485	1.531	1.128	20.684	141
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	483	939	283	799	219	293	501	1.550	656	219	368	509	6.819	72
		Ž	235	449	131	442	144	172	220	819	376	83	177	226	3.474	22
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	247	505	106	435	107	114	251	886	425	115	351	238	3.780	49
		Ž	213	411	107	342	95	99	215	662	356	83	280	177	3.040	11
Srčna odpoved	I50	M	263	419	66	412	78	172	179	493	231	79	259	225	2.876	21
		Ž	304	549	63	446	124	202	221	546	274	96	274	212	3.311	15
Možganskožilne bolezni	I60-I69	M	226	482	133	403	66	143	214	511	197	52	196	134	2.757	37
		Ž	265	445	107	347	60	130	161	518	233	42	213	169	2.690	30
Ateroskleroza	I70	M	190	414	122	302	64	94	162	561	230	52	117	130	2.438	12
		Ž	108	268	56	153	46	52	102	370	151	29	55	85	1.475	8
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine[2)]																
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	31,7	22,6	28,6	24,9	25,5	31,2	25,4	20,6	23,6	25,6	30,7	27,7	24,6	
		Ž	27,1	18,7	21,5	19,6	22,4	27,7	19,8	16,2	20,5	18,7	25,9	19,8	19,9	
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	8,4	5,9	7,9	6,3	7,7	7,7	7,0	5,9	6,5	8,2	6,2	9,1	6,7	
		Ž	4,0	2,8	3,7	3,5	4,9	4,6	3,1	3,0	3,7	3,2	3,0	4,0	3,3	
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	4,3	3,2	3,0	3,4	3,8	3,0	3,5	3,4	4,2	4,3	5,9	4,3	3,7	
		Ž	3,6	2,5	3,0	2,7	3,3	2,6	3,0	2,4	3,5	3,2	4,7	3,1	2,9	
Srčna odpoved	I50	M	4,6	2,6	1,8	3,2	2,8	4,5	2,5	1,9	2,3	3,0	4,4	4,0	2,8	
		Ž	5,1	3,4	1,8	3,5	4,2	5,4	3,1	2,0	2,7	3,7	4,6	3,7	3,2	
Možganskožilne bolezni	I60-I69	M	3,9	3,0	3,7	3,2	2,3	3,8	3,0	2,0	2,0	2,0	3,3	2,4	2,7	
		Ž	4,5	2,7	3,0	2,7	2,1	3,5	2,3	1,9	2,3	1,6	3,6	3,0	2,6	
Ateroskleroza	I70	M	3,3	2,6	3,4	2,4	2,3	2,5	2,3	2,1	2,3	2,0	2,0	2,3	2,4	
		Ž	1,8	1,7	1,6	1,2	1,6	1,4	1,4	1,4	1,5	1,1	0,9	1,5	1,4	

[1)] Vključno s tujci.
[2)] Brez tujcev.

Viri: Zbirka bolnišničnih obravnav (epizod hospitalizacij, agregiranih po diagnozah) zaradi vseh vzrokov

2.4.1 Tabela 10: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja v specialistični ambulantni dejavnosti** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015

			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število															
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	4.410	11.262	3.830	9.917	1.187	1.604	4.508	23.251	4.542	354	4.153	5.112	74.130
		Ž	5.225	12.635	3.981	11.128	1.649	1.972	5.387	23.874	4.821	566	4.218	5.162	80.618
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	1.671	2.586	874	2.705	142	515	974	3.808	850	147	1.016	632	15.920
		Ž	2.042	3.268	915	3.341	144	746	1.092	4.816	961	134	1.099	805	19.363
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	498	1.300	866	1.288	246	157	1.071	2.934	511	153	410	574	10.008
		Ž	888	1.831	1.217	1.873	572	342	2.136	4.126	804	372	529	992	15.682
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	506	1.600	731	1.316	242	293	550	2.950	1.425	12	720	1.095	11.440
		Ž	590	1.808	755	1.374	304	304	594	2.893	1.435	11	676	1.061	11.805
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	499	1.538	422	1.162	104	183	534	2.902	500	8	502	1.324	9.678
		Ž	307	829	197	847	67	101	369	1.885	283	4	318	839	6.046
Srčna odpoved	I50	M	259	748	136	576	124	173	239	1.187	280	5	272	382	4.381
		Ž	332	952	115	597	203	182	212	1.251	300	-	274	328	4.746
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine															
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	77,0	70,3	107,1	78,0	41,9	42,1	62,8	88,9	45,0	13,3	70,3	91,4	72,5
		Ž	88,3	77,8	112,3	87,6	56,4	52,4	76,3	87,2	46,8	21,8	71,4	90,6	77,5
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	29,2	16,1	24,4	21,3	5,0	13,5	13,6	14,6	8,4	5,5	17,2	11,3	15,6
		Ž	34,5	20,1	25,8	26,3	4,9	19,8	15,5	17,6	9,3	5,2	18,6	14,1	18,6
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	8,7	8,1	24,2	10,1	8,7	4,1	14,9	11,2	5,1	5,8	6,9	10,3	9,8
		Ž	15,0	11,3	34,3	14,7	19,6	9,1	30,2	15,1	7,8	14,3	9,0	17,4	15,1
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	8,8	10,0	20,4	10,4	8,5	7,7	7,7	11,3	14,1	0,5	12,2	19,6	11,2
		Ž	10,0	11,1	21,3	10,8	10,4	8,1	8,4	10,6	13,9	0,4	11,4	18,6	11,3
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	8,7	9,6	11,8	9,1	3,7	4,8	7,4	11,1	5,0	0,3	8,5	23,7	9,5
		Ž	5,2	5,1	5,6	6,7	2,3	2,7	5,2	6,9	2,7	0,2	5,4	14,7	5,8
Srčna odpoved	I50	M	4,5	4,7	3,8	4,5	4,4	4,5	3,3	4,5	2,8	0,2	4,6	6,8	4,3
		Ž	5,6	5,9	3,2	4,7	6,9	4,8	3,0	4,6	2,9	-	4,6	5,8	4,6

Viri: Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

2.4.1 Tabela 11: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni[1)] zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015

			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število															
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	9.144	19.968	4.683	15.788	3.872	4.423	10.084	32.313	13.284	3.378	9.277	6.974	133.188
		Ž	12.304	23.698	5.317	18.686	4.613	5.389	11.434	37.652	15.532	3.877	10.437	8.503	157.442
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	5.059	12.512	2.548	8.879	2.227	2.586	5.935	16.634	6.786	1.640	5.544	3.058	73.408
		Ž	6.918	14.643	2.856	10.232	2.500	3.146	6.720	19.254	7.999	1.881	5.917	3.776	85.842
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	815	1.540	524	1.568	307	344	692	2.815	1.190	305	583	802	11.485
		Ž	1.495	2.864	917	2.852	564	653	1.251	5.227	2.280	595	1.224	1.451	21.373
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	1.004	1.228	449	1.266	332	486	903	2.969	1.330	352	1.000	754	12.073
		Ž	1.273	1.470	485	1.411	402	555	1.050	3.510	1.490	409	1.032	843	13.930
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	597	1.258	311	1.149	299	219	751	2.943	1.163	317	567	742	10.316
		Ž	436	736	216	924	228	139	474	1.633	719	186	382	478	6.551
Srčna odpoved	I50	M	489	583	115	784	134	170	481	1.198	552	171	386	394	5.457
		Ž	721	862	125	1.051	269	262	555	1.439	774	247	600	561	7.466
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine															
Bolezni srca in ožilja	**I00-I99**	M	159,6	124,7	131,0	124,2	136,6	116,2	140,6	123,6	131,6	127,2	157,0	124,7	130,3
		Ž	208,0	145,9	149,9	147,0	157,8	143,1	161,9	137,5	150,9	149,1	176,6	149,2	151,3
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	88,3	78,1	71,3	69,8	78,6	67,9	82,7	63,6	67,2	61,8	93,8	54,7	71,8
		Ž	117,0	90,2	80,5	80,5	85,5	83,6	95,2	70,3	77,7	72,4	100,1	66,2	82,5
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	14,2	9,6	14,7	12,3	10,8	9,0	9,6	10,8	11,8	11,5	9,9	14,3	11,2
		Ž	25,3	17,6	25,9	22,4	19,3	17,3	17,7	19,1	22,1	22,9	20,7	25,5	20,5
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	17,5	7,7	12,6	10,0	11,7	12,8	12,6	11,4	13,2	13,3	16,9	13,5	11,8
		Ž	21,5	9,1	13,7	11,1	13,8	14,7	14,9	12,8	14,5	15,7	17,5	14,8	13,4
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	10,4	7,9	8,7	9,0	10,6	5,8	10,5	11,3	11,5	11,9	9,6	13,3	10,1
		Ž	7,4	4,5	6,1	7,3	7,8	3,7	6,7	6,0	7,0	7,2	6,5	8,4	6,3
Srčna odpoved	I50	M	8,5	3,6	3,2	6,2	4,7	4,5	6,7	4,6	5,5	6,4	6,5	7,0	5,3
		Ž	12,2	5,3	3,5	8,3	9,2	7,0	7,9	5,3	7,5	9,5	10,2	9,8	7,2

[1)] Ne vključuje patronažne dejavnosti.
Viri: Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

2.4.1 Tabela 12: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja**[1] po statističnih regijah, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012

%

Statistična regija	Zvišan krvni tlak 2001	2004	2008	2012	Zvišan holesterol 2001	2004	2008	2012	Prebolela srčna kap 2001	2004	2008	2012
Pomurska	20,4	24,7	23,1	22,8	-	20,8	18,4	17,7	1,1	2,2	0,6	1,9
Podravska	19,2	20,9	21,9	22,6	-	18,8	20,1	21,6	1,8	2,6	1,9	1,3
Koroška	20,0	20,9	20,8	20,9	-	22,0	19,1	21,9	0,9	1,7	1,0	0,8
Savinjska	19,5	23,7	23,1	20,8	-	21,2	21,5	22,4	1,7	1,7	1,7	1,2
Zasavska	23,1	26,6	30,2	22,7	-	25,0	22,3	22,6	1,6	4,5	1,8	3,4
Posavska	19,2	28,6	23,5	26,7	-	22,0	18,2	20,3	1,0	1,6	2,1	0,8
Jugovzhodna Slovenija	22,5	27,2	23,1	26,5	-	23,4	20,0	27,3	1,2	1,7	0,8	1,6
Osrednjeslovenska	18,0	20,1	20,1	19,1	-	22,3	19,9	22,3	1,2	2,0	0,8	2,1
Gorenjska	16,1	21,0	15,7	19,1	-	19,8	17,5	22,5	1,3	1,3	0,4	0,9
Primorsko-notranjska	13,3	18,2	22,0	25,0	-	17,5	31,4	18,9	0,5	1,5	2,3	0,6
Goriška	17,0	21,7	17,7	21,7	-	17,7	20,3	19,9	1,2	1,2	0,6	2,4
Obalno-kraška	12,6	20,1	15,3	22,9	-	23,7	24,0	27,8	1,4	0,5	2,0	1,3
SLOVENIJA	**18,4**	**22,0**	**20,8**	**21,5**	**-**	**21,0**	**20,3**	**22,3**	**1,4**	**1,9**	**1,2**	**1,6**

	Srčno popuščanje 2001	2004	2008	2012	Možganska kap 2001	2004	2008	2012
Pomurska	4,0	6,1	3,5	2,9	0,8	1,1	0,8	1,3
Podravska	3,2	3,0	3,3	2,1	1,0	1,4	1,3	2,2
Koroška	4,1	4,0	2,2	1,4	0,6	2,5	1,2	1,2
Savinjska	4,6	5,6	3,8	2,3	1,8	0,8	1,1	1,2
Zasavska	5,1	5,1	2,3	5,5	1,8	1,2	0,6	0,9
Posavska	1,4	4,4	2,7	3,8	0,7	2,4	0,6	2,1
Jugovzhodna Slovenija	2,4	3,7	1,3	2,1	1,0	0,6	1,4	1,1
Osrednjeslovenska	1,6	2,3	1,5	2,5	0,8	1,7	0,7	1,4
Gorenjska	1,4	2,7	1,3	1,7	0,6	0,7	0,4	1,2
Primorsko-notranjska	2,8	3,1	2,4	1,7	0,5	2,1	0,0	1,3
Goriška	2,5	2,7	1,2	1,6	0,4	0,5	0,6	1,0
Obalno-kraška	1,7	3,3	2,7	1,8	0,4	1,3	0,3	0,8
SLOVENIJA	**2,7**	**3,5**	**2,3**	**2,3**	**0,9**	**1,3**	**0,9**	**1,4**

[1] Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).
Viri: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

2.4.1 Graf 8: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1]),** po statističnih regijah, Slovenija, 2012

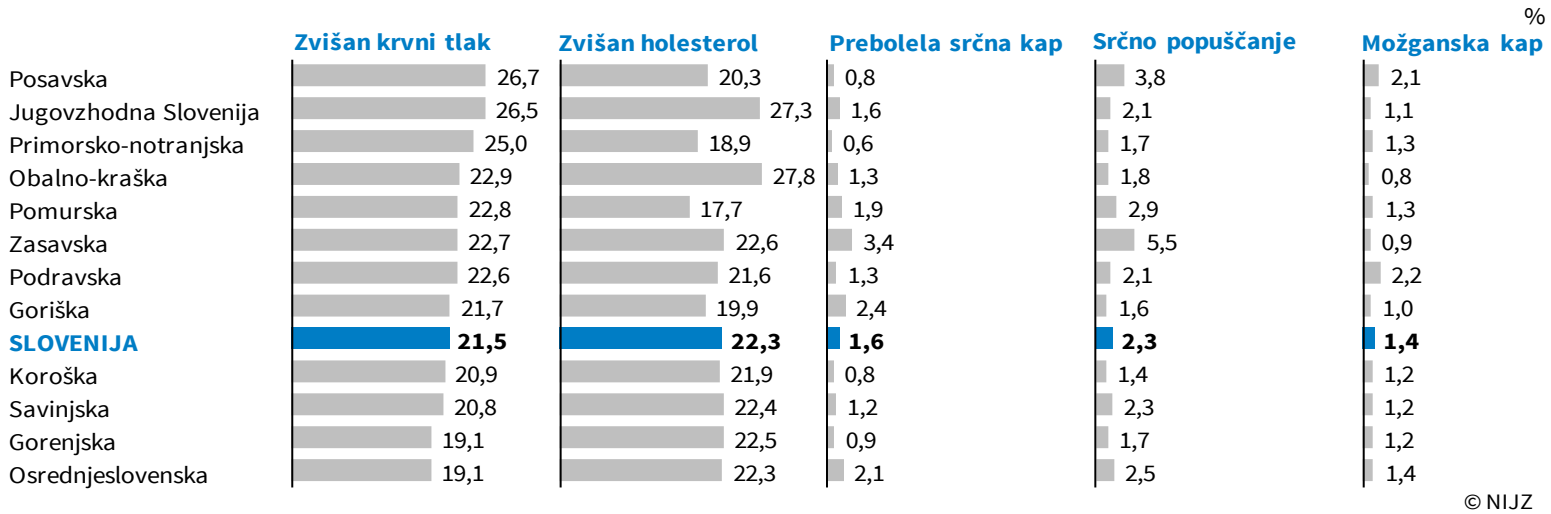

[1]) Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).
Viri: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

Med statističnimi regijami so anketiranci v najvišjem deležu poročali o zvišanem krvnem tlaku v posavski in jugovzhodni regiji, o zvišanem holesterolu v obalno-kraški regiji in jugovzhodni Sloveniji, o preboleli srčni kapi v zasavski in goriški, o srčnem popuščanju v zasavski in posavski ter o preboleli možganski kapi v podravski in posavski regiji.

2.4.1 Tabela 13: **Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in po statističnih regijah delodajalca[1)], Slovenija, 2015

Indeks onesposabljanja (IO)

	Moški	Ženske	SKUPAJ
Koroška	1,24	0,86	1,07
Pomurska	1,38	0,60	1,03
Posavska	1,35	0,37	0,90
Savinjska	1,01	0,54	0,80
Jugovzhodna Slovenija	0,91	0,48	0,72
Primorsko-notranjska	0,80	0,53	0,68
Podravska	0,74	0,54	0,65
Zasavska	0,80	0,43	0,62
SLOVENIJA	**0,75**	**0,46**	**0,62**
Goriška	0,68	0,54	0,61
Obalno-kraška	0,68	0,38	0,55
Osrednjeslovenska	0,54	0,39	0,47
Gorenjska	0,54	0,30	0,43

© NIJZ

[1)] Po statističnih regijah centralne ali lokalne enote delodajalca.

Viri: IVZ3 – Evidenca začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in drugih vzrokov (BS)

MEDNARODNE PRIMERJAVE

2.4.1 Tabela 14: **Hospitalizacija zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2014

na 100.000 prebivalcev

	Moški	Ženske	SKUPAJ
Bolgarija	4.748,5	4.156,8	4.444,6
Litva	4.144,8	4.593,0	4.386,5
Nemčija	4.168,5	3.391,9	3.772,5
Avstrija	3.891,8	3.155,0	3.515,2
Madžarska	3.515,0	3.477,4	3.495,3
Latvija	3.065,1	3.070,5	3.068,0
Slovaška	3.082,3	2.944,2	3.011,5
Romunija	2.990,9	2.898,0	2.943,4
Estonija	2.993,4	2.885,4	2.935,9
Češka	3.020,4	2.562,6	2.787,6
Poljska	2.945,2	2.587,9	2.760,9
Finska	2.794,3	2.506,0	2.647,8
SLOVENIJA	**2.289,8**	**1.885,9**	**2.086,0**
Švedska	2.340,2	1.766,0	2.052,8
Norveška	2.403,0	1.619,3	2.013,3
Hrvaška	2.280,0	1.748,1	2.004,9
Italija	2.250,2	1.579,4	1.904,8
Francija	2.313,2	1.511,9	1.900,1
Luxemburg[1)]			1.667,6
Danska	1.955,5	1.307,7	1.629,3
Malta	1.692,6	1.368,2	1.530,3
Španija	1.483,8	1.136,1	1.307,1
Združeno kraljestvo	1.393,1	1.025,8	1.206,6
Irska	1.409,5	917,4	1.160,7
Portugalska	1.249,6	968,8	1.102,2
Ciper	1.194,2	600,5	889,3

© NIJZ

[1)] Podatki po spolu niso na voljo.
Viri: EUROSTAT, http://ec.europa.eu/eurostat/data/database, 21. 11. 2016

2.4.1 Graf 9: **Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po AMI[1)]** po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2013

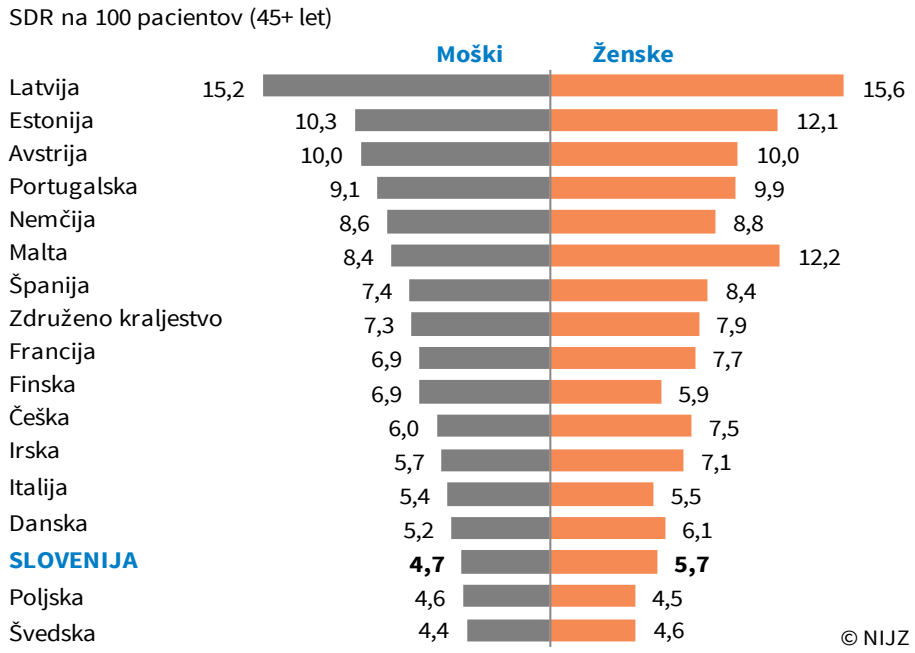

[1)] Akutni miokardni infarkt.
Viri: OECD, http://stats.oecd.org, 27. 01. 2016

Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po AMI meri delež oseb, starih 45 let in več, ki so umrle v 30 dneh po sprejemu v bolnišnico zaradi AMI, in sicer v bolnišnici sprejema, v drugi bolnišnici ali izven bolnišnice. To je kazalnik kakovosti akutne oskrbe bolnika z AMI; poleg procesa oskrbe nanj vpliva tudi težavnost bolezni. Število tako umrlih je v Sloveniji med najnižjimi v EU.

2.4.1 Graf 10: **Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po CVI[1)]** po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2012

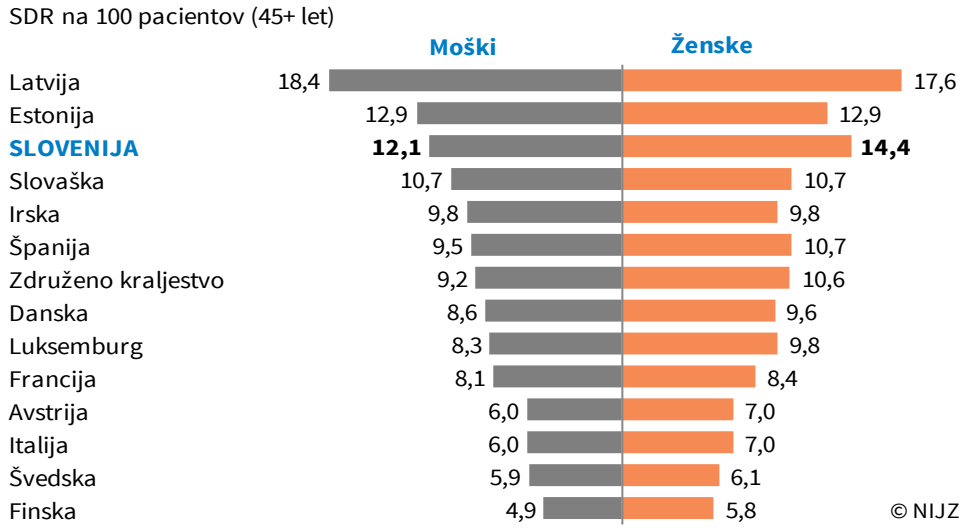

[1)] Cerebrovaskularni insult (možganska kap).
Viri: OECD, http://stats.oecd.org, 22. 11. 2016

Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po CVI meri delež oseb, starih 45 let in več, ki so umrle v 30 dneh po sprejemu v bolnišnico zaradi CVI, in sicer v bolnišnici sprejema, v drugi bolnišnici ali izven bolnišnice. To je kazalnik kakovosti akutne oskrbe bolnika s CVI; poleg procesa oskrbe nanj vplivajo tudi težavnost bolezni in odločitve bolnišnic, ali hospitalizirajo samo paciente s težjimi oblikami CVI ali tudi tiste z lažjo obliko. Število tako umrlih je v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami EU visoko predvsem zato, ker so tu pacienti z lažjimi oblikami CVI učinkovito oskrbljeni ambulantno, v kazalniku pa so upoštevani le hospitalizirani pacienti s pretežno težjimi oblikami CVI.

DEFINICIJE

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Bolezni srca in ožilja	Bolezni srca in ožilja so bolezni, ki prizadenejo srce in/ali krvne žile. To so različne bolezni srca, možganskega žilja in perifernih žil, zvišan krvni tlak in drugo.	Imenujemo jih tudi bolezni obtočil, srčno-žilne bolezni ali kardiovaskularne bolezni.	Cardiovascular diseases
AMI	**Akutni miokardni infarkt**	Akutni miokardni infarkt ali srčni infarkt pomeni nenadno motnjo delovanja srca zaradi prekinjenega dotoka krvi v koronarnih (venčnih) srčnih arterijah.	Imenujemo ga tudi srčna kap.	Acute myocardial infarction
CVI	**Cerebrovaskularni insult**	Cerebrovaskularni insult ali možganska kap je nenadna motnja delovanja možganov zaradi nezadostne oskrbe s krvjo. Nastane lahko zaradi motnje dotoka krvi v možgane, običajno zaradi strdka v žili (ishemična možganska kap), ali zaradi krvavitve v možganih (hemoragična možganska kap).		Cerebrovascular insult
	Groba stopnja	Groba stopnja je podatek o številu primerov bolezni ali številu umrlih, preračunan na 100.000 oseb opazovane populacije.		Crude rate
	Starostna standardizacija	Starostna standardizacija je tehnika v epidemiologiji in demografiji, ki omogoča medsebojno primerjavo populacij z različnimi starostnimi strukturami.		Age standardization

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
SDR	**Starostno standardizirana stopnja umrljivosti**	Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (angleško "standardized death rate" – SDR) je metoda direktne standardizacije, kjer se izračun stopnje umrljivosti na 100.000 prebivalcev, razdeljen po petletnih starostnih skupinah, umeri s preračunom na standardno populacijo, kar izniči razlike v populaciji glede starosti prebivalstva posameznih držav/regij/teritorija. Ta postopek omogoči neposredno primerjavo stopenj umrljivosti po posameznih državah, ne glede na razlike v starostni strukturi prebivalstva posamezne države.	Pri izračunu SDR se uporablja Evropska standardna populacija (ESP) Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 1976 (100.000 prebivalcev, razdeljenih po petletnih starostnih skupinah, razen delitve 0–5 let na 0 let, 1–4 let starosti, enotno za oba spola). Več informacij o Evropski standardni populaciji je dostopnih na spletnih straneh Svetovne zdravstvene organizacije: http://health.gov.ie/wp-content/uploads/2014/03/WHO-Standard-Popuation.pdf	Standardized death rate
BS	**Bolniški stalež ali začasna odsotnost z dela**	Bolniški stalež ali začasna odsotnost z dela zaradi bolezni, poškodb, nege in drugih zdravstveno upravičenih razlogov se v enakem pomenu opisuje tudi z izrazi absentizem, zdravstveni absentizem, bolniška odsotnost.	Podatki o začasni odsotnosti z dela med prebivalci Slovenije so vodeni v podatkovni zbirki "Evidenca začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in drugih vzrokov", in sicer na podlagi "Potrdila o upravičeni zadržanosti od dela" (obr. BOL/03), ki ga je izdal pooblaščeni izvajalec zdravstvenega varstva. Podrobnejša metodološka pojasnila so objavljena na spletni strani NIJZ: http://www.nijz.si/	Absenteeism from work
IO	**Indeks onesposabljanja**	Indeks onesposabljanja je število koledarskih dni nezmožnosti za delo na enega zaposlenega delavca v enem letu.	IO = število koledarskih dni nezmožnosti za delo / število zaposlenih	Index of temporary disability
PDČ	**Polni delovni čas**	Polni delovni čas šteje 40 delovnih ur na teden, razen kadar je z zakonom ali kolektivno pogodbo določeno drugače.	Po Zakonu o delovnih razmerjih polni delovni čas ne sme biti daljši od 40 ur na teden. Z zakonom oziroma kolektivno pogodbo se lahko kot polni delovni čas določi tudi čas, ki je krajši od 40 ur, vendar ne manj kot 36 ur na teden.	Full-time employment

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Raziskava CINDI – raziskava »Z zdravjem povezan življenjski slog«	Raziskava Z zdravjem povezan življenjski slog je bila izvedena med odraslimi prebivalci Slovenije v letih 2001, 2004, 2008 in 2012. Njen namen je odkrivanje razširjenosti in medsebojne povezanosti dejavnikov tveganja za nenalezljive bolezni pri odraslih, in sicer glede kadilskih, pivskih, prehranjevalnih in gibalnih navad, pa tudi glede obnašanja v zvezi z varnostjo v cestnem prometu in glede koriščenja nekaterih zdravstvenih storitev. Na osnovi zbranih podatkov bo lažje oblikovati prihodnje programe za izboljšanje zdravja vseh prebivalcev Slovenije, podatki pa so v pomoč tudi pri smiselnem načrtovanju preventivnih zdravstvenih aktivnosti.	Okvir za pripravo vzorca je predstavljal Centralni register prebivalstva (CRP). Vzorec je pripravil Statistični urad Republike Slovenije na podlagi stratificiranega enostavnega slučajnega vzorčnega načrta (stratifikacija po regijah in tipu naselja). V vzorec za raziskavo v letu 2012 je bilo vključenih 16.000 prebivalcev Slovenije, ki so bili na dan začetka anketiranja (1. junija 2012) stari od 25 do vključno 74 let. Terenska faza ankete je potekala od 1. junija 2012 do konca septembra 2012. Pri analizi trendov so bili prebivalci v starosti 65 do 74 let, zaradi primerljivosti s podatki iz let 2001 in 2004 izključeni. Podatki za leta 2001, 2004, 2008 in 2012 so javno objavljeni v poročilu na spletni strani NIJZ: http://www.nijz.si/sl/publikacije/izzivi-v-izboljsevanju-vedenjskega-sloga-in-zdravja-desetletje-cindi-raziskav-v Sloveniji	CINDI health monitor survey
ITM	**Indeks telesne mase**	Indeks telesne mase (ITM) je razmerje med telesno maso in kvadratom telesne višine, ki ga izrazimo v kg/m^2. Stanje hranjenosti pri odraslih se glede na indeks telesne mase deli v naslednje kategorije: do 18,4 podhranjenost, od 18,5 do 24,9 normalna hranjenost, od 25,0 do 29,9 čezmerna hranjenost, od 30,0 do 24,9 debelost I. stopnje, od 35,0 do 39,9 debelost II. stopnje, 40,0 in več izredna debelost (III. stopnje).	Pri ocenjevanju čezmerne hranjenosti in debelosti se uporablja indeks telesne mase, ki pa ne odraža dejanskega deleža telesne maščobe. Indeks telesne mase = telesna teža (kg) / telesna višina^2 (m^2)	Body mass index (BMI)

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Specialistična ambulantna dejavnost	Specialistična ambulantna dejavnost je zdravstvena dejavnost na sekundarni in terciarni ravni zdravstvenega varstva. Specialistična ambulantna dejavnost kot nadaljevanje oziroma dopolnitev osnovne zdravstvene dejavnosti obsega poglobljeno diagnostiko, zdravljenje bolezni ali bolezenskih stanj ter izvajanje ambulantne rehabilitacije.	Poglavje vključuje podatke o specialistični ambulantni dejavnosti na sekundarni in terciarni ravni, ki je dostopna z napotnico oz. v nekaterih primerih tudi brez napotnice. Vir podatkov so računalniško podprta poročila zunajbolnišnične zdravstvene statistike (ZUBSTAT). Poročajo javni in zasebni izvajalci specialistične ambulantne dejavnosti. Specialistično ambulantno dejavnost izvajajo bolnišnice, zdravstveni domovi, zdravilišča in zasebni zdravniki specialisti posameznih strok. Specialistična ambulantna dejavnost je izredno heterogena, v Sloveniji med regijami neenakomerno razvejena in zelo raznoliko organizirana.	Out-patient specialist services
	Bolnišnična obravnava	Bolnišnična obravnava je skupen izraz za vse obravnave v bolnišnični zdravstveni dejavnosti, od sprejema do odpusta, in pomeni skupek aktivnosti (opazovanje, diagnostika, zdravljenje in rehabilitacija), ki se nanašajo na zdravstveno oskrbo v stacionarni ustanovi (bolnišnici). Sem sodijo različne vrste bolnišničnih obravnav.		Hospital care
	Hospitalizacija (obravnava z nočitvijo)	Hospitalizacija je neprekinjena, več kot 24 ur (ali vsaj preko noči) trajajoča obravnava pacienta v posteljni enoti bolnišnice.	Začne se s sprejemom, nadaljuje z eno ali več epizodami zdravljenja in zaključi z odpustom. Izjemoma je hospitalizacija krajša kot 24 ur, če je bil pacient že prvi dan hospitalizacije premeščen v drugo bolnišnico ali če je v tem času umrl.	Hospitalisation
	Zunajbolnišnična obravnava	Zunajbolnišnična obravnava je neprekinjena ambulantna zdravstvena obravnava pacienta (na primarni, sekundarni ali terciarni ravni zdravstvenega varstva), pri kateri izvajalec zagotavlja zdravstvene storitve, a ki ne vključuje nočitve v bolnišnici.	Zunajbolnišnična obravnava lahko poteka v zdravstveni in zobozdravstveni dejavnosti ter v drugih dejavnostih za zdravje (zdravstvena nega, patronažna dejavnost, fizioterapija itd.).	Outpatient care

SEZNAM GRAFOV IN TABEL

SEZNAM GRAFOV

2.4.1 Graf 1: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SDR) zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu, Slovenija in EU, 1985–2014 2-2
2.4.1 Graf 2: **Hospitalizacije ter obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu, Slovenija 2006–2015 2-4
2.4.1 Graf 3: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1)],** po spolu, Slovenija, 2001, 2012 2-10
2.4.1 Graf 4: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1)],** glede na ITM, Slovenija, 2012 2-10
2.4.1 Graf 5: **Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ** zaradi bolezni srca in ožilja po spolu, Slovenija, 2006–2015 2-12
2.4.1 Graf 6: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SDR) zaradi bolezni srca in ožilja** po statističnih regijah, Slovenija, 2006–2015 2-13
2.4.1 Graf 7: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SDR) zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015 2-14
2.4.1 Graf 8: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1)],** po statističnih regijah, Slovenija, 2012 2-20
2.4.1 Graf 9: **Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po AMI[1)]** po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2013 2-23
2.4.1 Graf 10: **Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po CVI[1)]** po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2012 2-24

SEZNAM TABEL

2.4.1 Tabela 1: **Umrli zaradi bolezni srca in ožilj**a po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015 ... 2-3
2.4.1 Tabela 2: **Hospitalizacije zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015 ... 2-5
2.4.1 Tabela 3: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja v specialističnih ambulantni dejavnosti** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015 ... 2-6
2.4.1 Tabela 4: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni[1)] zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015 ... 2-7
2.4.1 Tabela 5: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1)],** po spolu, starosti, izobrazbi in indeksu telesne mase, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012 ... 2-8
2.4.1 Tabela 6: **Anketiranci (25–64 let), ki so v zadnjem tednu vzeli zdravilo za znižanje krvnega tlaka in ali zdravilo za znižanje holesterola v krvi,** po spolu, starosti in izobrazbi, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012 ... 2-11
2.4.1 Tabela 7: **Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ** zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015 ... 2-12
2.4.1 Tabela 8: **Umrli zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015 ... 2-15
2.4.1 Tabela 9: **Hospitalizacije zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015 ... 2-16
2.4.1 Tabela 10: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja v specialistični ambulantni dejavnosti** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015 ... 2-17
2.4.1 Tabela 11: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni[1)] zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015 ... 2-18
2.4.1 Tabela 12: **Anketiranci (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja[1)],** po statističnih regijah, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012 ... 2-19
2.4.1 Tabela 13: **Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in po statističnih regijah delodajalca[1)], Slovenija, 2015 ... 2-21
2.4.1 Tabela 14: **Hospitalizacija zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2014 ... 2-22